

Kanalen nr 2, 2023

Glykol och andra antifrostvätskor, är det så farligt att hälla ut?

Det händer ibland att vi stöter på båtar som vid sjösättning inte har tömt ur kylsystemet på antifrostvätska, helt eller delvis. De flesta av oss vet att det inte är bra för miljön att släppa ut antifrostvätska på marken eller i vattnet. En del antifrostvätskor i form av glykol kan även ha det vilseledande beteckningen "miljöglykol" vilket kan få oss att känna oss trygga med att det är ofarligt att släppa ut.

Men är verkligen "miljöglykol" okej att släppa ut i marken eller i vattnet? Och vilket alternativ är bättre än något annat för miljön? Lägg därtill att det är många båtar som ska tömma sina kylsystem. Bara vid vårt varv med 600 båtar blir det ca 4 kubikmeter blandat vatten med antifrostvätska varje år. Det är en stor volym som vi inte vill släppa ut i naturen eller i avlopp, utan den ska tas om hand på bästa sätt.

Vi ska här förklara ett par olika typer av antifrostvätskor.

Etylenglykol...

... är oftast det billigaste alternativet men också det sämsta med hänsyn till hälsa och miljö.

Etylenglykol är giftigt för allt levande och ger bland annat skador på njurarna. Eftersom det har en sötaktig smak kan djur lockas att slicka i sig av utspild etylenglykol. Men det finns även etylenglykol som innehåller bitterämnen för att inte locka exempelvis djur att slicka i sig av glykolen.

Det är alltså absolut förbjudet att hälla ut etylenglykol på marken eller vattnet.

Propylenglykol

Propylenglykol kallas ofta för "Miljöglykol", men då enbart för att propylenglykol inte är giftigt vid förtäring. Trots allt är det ohälsosamt att få i sig propylenglykol. Läser man på lite djupare så kan propylenglykol ge allergiska reaktioner. Det är dessutom inte bra för miljön att spilla eller hälla ut propylenglykol på marken eller i vattnet. Vid nedbrytning av propylenglykol i vatten förbrukas syre vilket ger syrebrist i redan syrefattiga sjöar och hav. En effekt av nedbrytningen är att det bildas syror vilket minskar pH i vattnet. För de minsta organismerna som svampar och bakterier är propylenglykol giftigt.

Så propylenglykol får inte heller hällas ut i mark eller vatten.

Organiska antifrostvätskor

Det senaste tillskottet på marknaden är så kallade organiska antifrostvätskor. De kan bestå av bioolja och kan vara färgade med naturliga ämnen, till exempel klorofyll. Tillverkare och återförsäljare beskriver dessa produkter som giftfria och miljövänliga. Och det är väl sant, men produkterna har ändå en påverkan på miljön genom att det förbrukar syre vid nedbrytning vilket på samma vis som med propylenglykol, ger syrebrist i redan syrefattiga sjöar och hav och kan sänka pH under nedbrytningen. Om produkten spills ut på marken kan det även orsaka halkrisk.

Efter kontakt med en av leverantörerna har vi fått information om att även organiska antifrostvätskor ska samlas upp och lämnas till återvinning som icke farligt avfall. Det ska inte hällas ut på marken, i vatten eller i avlopp. Produkterna kan, även om de inte är direkt farliga jämfört med glykol, störa livsmiljöerna i ekosystemen, samt orsaka skada i avloppen och störa processen i avloppsreningsverken.

Men hur vet jag vad som är vad?

I butiken kan flaskor och dunkar med antifrostvätskor vara tydligt eller otydligt märkta. Så läs noggrant på etiketterna. Står det etylenglykol någonstans så vet du att det är giftiga grejer som måste hanteras extra säkert och helst inte alls. Är du osäker så fråga återförsäljaren vad det är för sorts antifrostvätska och hur den ska hanteras. Butiken är skyldig att ge dig den information du behöver för att hantera kemikalier på ett säkert sätt.

Och låt hellre bli att köpa något som inte är tydligt märkt. Seriösa tillverkare och återförsäljare är måna om sina kunder och ser till att ge tydlig information.

Vad gör jag med förbrukad antifrostvätska?

Etylenglykol och även propylenglykol (trots att det kallas "miljöglykol") får inte tömmas på marken eller till vattnet utan samlas upp och hälls i vårt särskilda kärl i miljöcontainern för glykol.

Organiska antifrostvätskor som inte är farliga för miljön ska samlas upp i kärl för icke farliga frostvätskor och får inte blandas med vätskor som är farligt avfall.

Och du som hanterar antifrostvätskor hemma ska naturligtvis samla upp antifrostvätskan i ett tätt kärl, märka kärlet och lämna det till kommunens återbruk som farligt avfall eller icke farligt avfall beroende på vilken produkt du använder.

Bra hjälpmedel vid tömning av antifrostvätska